

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 4C/136/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816208721
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2018:3816208721.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Ľubicou Chmelanovou vo veci žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, (žalobcu obnovy konania), zastúpeného: Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., so sídlom Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, IČO: 36 720 097 proti žalovaným: 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, A., 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, A., 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených JUDr. Jaroslavom Hujíkom, advokátom so sídlom Prievidza, Hviezdoslavova 3, 4/AVET-C, spol. s.r.o., so sídlom Košťany nad Turcom 348, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom so sídlom Martin, P. Mudroňa 45, o žalobe na obnovu konania vo veci sp. zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza žalobcov: 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, A., 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, A., 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, v danej veci zastúpených JUDr. Jaroslavom Hujíkom, advokátom so sídlom Prievidza, Hviezdoslavova 3, proti žalovaným: 1/ AVET-C, spol. s.r.o., so sídlom Košťany nad Turcom 348, IČO: 00 585 441, v danej veci zastúpeného JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom so sídlom Martin, P. Mudroňa 45, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o žalobe na obnovu konania, takto

rozhodol:

I. Žalobu na obnovu konania **z a m i e t a**.

II. E. S., D. S., E. P., oprávnení spoločne a nerozdielne, majú proti žalobcovi obnovy konania nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, ako strana sporu na strane žalovaného vo veci sp. zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza (žalobca obnovy konania) sa žalobou podanou dňa 30.06.2016 domáha povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 7C/69/2011 a následne (po povolení obnovy konania) rozhodnutia v danej veci tak, že návrh žalobcov sa voči žalovanej v 2. rade zamieťa. V návrhu na obnovu konania uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 bol rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 potvrdený a žalovaní v 1. a v 2. rade zaviazaní zaplatiť žalobkyni v 1. rade 17.000,- eur, žalobcovi v 2. rade 4.500,- eur a žalobkyni v 3. rade 4.500,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí pri zodpovednosti žalovanej v 2. rade vychádzal zo zákona o povinnom zmluvnom poistení a únieového práva, súčasťou ktorého sú aj Smernice rady č. 72/166/EHS z 24.04.1962, 90/232/EHS z 14.05.1990, č. 2000/26/ES z 06.05.2000, č. 73/239/EHS a č. 88/357/EHS, rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Prvostupňový súd mal za to, že tzv. motorové smernice vyžadujú, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola pokrytá poistením v celom rozsahu. Podľa

prvostupňového súdu nič v znení uvedených smerníc ani v judikatúre Súdneho dvora nenasvedčuje tomu, že by bolo možné z poistného krytia vylúčiť peňažnú náhradu za spôsobenie nemajetkovej ujmy pozostalej osobe po obeti dopravnej nehody. Súdny dvor rozhodol, že znenie Smernice č. 72/166/EHS a č. 90/232/EHS zahŕňa akýkoľvek typ škody, bez ohľadu na to, či má majetkovú alebo nemajetkovú povahu. Z rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 (Haasová) súd odvodil, že z pojmov „ujma na zdraví?“, „osobná ujma?“, ktoré používajú smernice, je potrebné uplatniť ich extenzívny výklad a podľa tohto rozsudku na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej, ani tretej Smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca únie si želal znížiť ochranu zaručenú týmito Smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala žalovaná v 2. rade odvolanie, v ktorom poukázala z hľadiska súčasnej platnej vnútroštátnej legislatívy na nemožnosť subsumovať pod ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (ZoPZP) aj nároky nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedla tiež, že Smernice EÚ v tomto rozsahu neboli transponované Slovenskou republikou do vnútroštátneho právneho poriadku. Podľa názoru žalobcu obnovy konania aj keby takýto rozsah poistného krytia smernice stanovili, nie sú smernice EÚ priamo aplikovateľné všeobecným súdom členského štátu EÚ na ukladanie práv a povinností fyzickým a právnickým osobám. Priamy účinok Smerníc je možné uplatniť len voči členskému štátu. Nepriamy účinok Smerníc na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva je možný voči navrhovateľke obnovy konania len vtedy, ak nie je v rozpore s vnútroštátnym právom. Keďže nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na uplatnenie nemajetkovej ujmy vnútroštátne právo vo svojom zákone o povinnom zmluvnom poistení neumožňuje uspokojiť, uplatnenie eurokonformného výkladu v takomto rozsahu by bolo contra legem. Túto skutočnosť podľa žalobcu obnovy konania napokon potvrdila aj Slovenská republika vo svojom stanovisku vo veci Haasová v konaní pred ESD sp. zn. C-22/12, keď uviedla, že zámerom štátu nebolo zahrnúť do platného zákona o povinnom zmluvnom poistení aj náhradu nemajetkovej ujmy uplatniteľnú pozostalými podľa § 13 Občianskeho zákonníka a podľa jej názoru takáto povinnosť zahnutia nemajetkovej ujmy do platného zákona o povinnom zmluvnom poistení jej ani zo samotných smerníc EÚ nevyplývala. Odvolací súd svojím rozhodnutím potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia prvostupňového súdu. K námietke žalobcu obnovy konania, že Smernice nemajú priamy účinok a pre svoju záväznosť vyžadujú transpozíciu s jednoznačným odkazom a úpravou práv a povinností do vnútroštátneho právneho poriadku, súd bez zdôvodnenia svojho záveru uviedol, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Odvolací súd však právne nezdôvodnil legitimitu ním uplatneného „princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom“. Dňa 31.03.2016 vydal v dovolacom konaní Najvyšší súd SR rozsudok sp. zn. 3Cdo/301/2012, v ktorom právoplatne vyriekol, že poisťovňa nie je pasívne legitimovaným subjektom v konaniach pozostalých po obetiach dopravných nehôd o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú usmrtením ich blízkej osoby pri dopravnej nehode. Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku okrem iného uviedol, že otázka pasívnej legitimácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením ich blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ZoPZP bola už v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR riešená, a to uznesením z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP. Dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvod na odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Dovolací súd v tomto konaní nevzhladol dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP ani po rozhodnutí Súdneho dvora rozsudkom C-22/12 vo veci Haasová. Súdny dvor nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Z § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví?“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje. Smernice majú špeciálne postavenie v rámci komunitárneho práva Spoločenstva. Smernica ako jeden z prameňov práva EÚ je záväzná pre každý štát, ktorému je určená a jej vykonanie si vyžaduje transpozíciu na vnútroštátnej úrovni. V zásade sa rozlišujú dva druhy účinku Smerníc, a to priamy účinok, na základe ktorého vznikajú subjektom práva a povinnosti a nepriamy účinok, ktorý spočíva v možnosti účastníka žiadať, aby v konkrétnom prípade súd uplatnil tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva v súlade s ustanovením Smernice. Smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi, ani obrátený vertikálny priamy účinok

použitý verejným subjektom voči súkromnoprávnemu subjektu. Súdny dvor priznáva možnosť dovolávať sa priameho účinku Smernice pred vnútroštátnym súdom vo vzťahu k štátnemu orgánu v prípade, ak štát Smernicu neimplementuje riadnym spôsobom alebo ju neimplementuje vôbec. Ak členský štát nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu zo Smernice, nemôže byť upreté právo jednotlivca dovolávať sa v takom prípade priamo tejto Smernice, ak ide o jeho vzťah k členskému štátu. Dovolací súd vo veci 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016 dospel k záveru, že priamy účinok (čl.1 ods. 1 druhej smernice, resp. čl.3, štvrtý odsek) Smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú Smernicu, druhú Smernicu a tretiu Smernicu, je voči fyzickým a právnickým osobám vylúčený. Podľa žalobcu obnovy konania Najvyšší súd SR týmto rozsudkom vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 potvrdil 1. neprekonanosť uznesenia NS SR z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, 2. potvrdil nemožnosť eurokonformného výkladu pojmu „škoda“, ktorým by došlo k výkladu § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP contra legem, 3. potvrdil nemožnosť priameho účinku Smerníc EÚ voči fyzickým a právnickým osobám. Ich priamy účinok je uplatniteľný len vo vzťahu k štátu. 4. potvrdil, že rozsudok ESD vo veci Haasová uviedol, ako by mala úprava otázky náhrad z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. NS SR vo svojom rozsudku potvrdil, že z § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP vyplýva, že toto poistenie nepokryva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv občiansky zákonník striktné od seba odlišuje. Tento rozsudok bol Najvyšším súdom SR vydaný dňa 31.03.2016 a vzhľadom na túto skutočnosť žalobca obnovy konania nemohol toto rozhodnutie bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a vzhľadom na záväzný obsah dovolacieho rozhodnutia NS SR je žalobca obnovy konania v oprávnenom presvedčení, že uvedený dôkaz môže privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie v tejto veci. Žalobca obnovy konania síce podal voči rozsudku prvostupňového i druhostupňového súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011 dovolanie, ale podľa dovolacieho súdu predmetom dovolacieho konania bude riešenie otázky, či odôvodnenie rozsudkov spĺňa v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. náležitosti riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. O žalobe na obnovu konania žiadal rozhodnúť s poukazom na § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. Žalobca obnovy konania k žalobe pripojil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016.

2. Žalobca obnovy konania doplnil, že po právoplatnom skončení veci sp.zn. 7C/69/2011 tunajšieho súdu rozhodol dovolací súd v konaní 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016 a následne aj v konaní 8Cdo/219/2016 z 15.05.2017. Oba dovolacie súdy ustálili aj po rozhodnutí ESD vo veci Haas a Haasová, že poisťovne nie sú pasívne legitimovaným subjektom konania o náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko priamy účinok smerníc nie je možné uplatňovať voči fyzickým a právnickým osobám a nepriamy účinok formou eurokonformného výkladu nie je možné v danej veci uplatniť, nakoľko škoda a majetková ujma sú odlišné právne inštitúty. Poukázal na § 16 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého, ak by došlo k zásahu do nemajetkovej ujmy a bola spôsobená aj škoda, možno popri nemajetkovej ujme uplatňovať aj škodu, tiež na premlčaciu dobu, ktorá je pri škode subjektívna dvojočná, ale pri nárokoch z nemajetkovej ujmy všeobecná trojočná. Dovolací súd v obnovou napadnutom konaní uznesením z 12.07.2017 dovolanie odmietol, nakoľko považoval odôvodnenie Krajského súdu v Trenčíne za dostatočné, avšak nezaoberal sa právnym posúdením veci. ÚS v rozhodnutí predloženom protistranou preskúmal procesnoprávne aspekty, nie hmotnoprávne, a mal za to, že odôvodnenie napadnutých rozhodnutí nie sú arbitrárne a sú ústavne akceptovateľné. Poukázal však aj na to, že aj ústavní sudcovia majú odlišné právne názory, stanoviská, podľa ktorých poisťovne v konaniach o nemajetkovú ujmu nie sú pasívne legitimované. Uzavrel, že žaloba na obnovu konania smeruje proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu Prievidza 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 v spojitosti s potvrdzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 24.03.2015. Tými rozhodnutiami, ktoré nemohli byť použité v pôvodnom konaní a ktoré môžu privodiť pre žalobcu obnovy konania priaznivejšie rozhodnutie vo veci, je rozhodnutie Najvyššieho súdu vo veci 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016 a vo veci 8Cdo/219/2016 z 15.05.2017, v ktorom rozhodnutí Najvyšší súd SR zaujal rovnaký právny názor ako je tomu vo veci 3Cdo/301/2012. Dovolacie súdy sa zaoberali nepriamym účinkom smerníc, keď uviedli, že nebol dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci 4Cdo/168/2009, v ktorom bolo poukázané, že nie je možné škodu považovať za nemajetkovú ujmu a teda nie je možné uplatniť eurokonformný výklad v rozsahu, v ktorom sa škoda považuje za nemajetkovú ujmu. Žalobca obnovy konania poukázal na písomné stanovisko SR v postavení zákonodarcu, ktorá uviedla, že ako normotvorca pri transpozícii motorových smerníc nerozšíril poisťné krytie o nemajetkovú ujmu. Z uvedeného je jednoznačný záver, že eurokonformný výklad nemožno vykladať contra legem, podľa ktorého by sa uložili nové povinnosti, ktoré zákonodarca

výslovne odmietol. Prijímanie zákonov prináleží v rámci trojdelenia moci len moci zákonodarnej, ktorá rozšírenie poisťného krytia o uvedené nároky žalobcov v pôvodnom konaní nerozšírila.

3. Žalovaní v 1. až v 3. rade (žalobcovia v 1. až v 3. rade v konaní, ktorého obnova konania sa navrhuje), sa k žalobe žalobcu obnovy konania vyjadrili tak, že v súčasnosti je otázka priameho účinku motorových smerníc právnou teóriou a praxou už vyriešená, tak, že predmetné Smernice priamy účinok nemajú. Nesúhlasia so záverom žalobcu obnovy konania, že rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 potvrdzuje nemožnosť eurokonformného výkladu pojmu škoda s tým, že Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí dáva odpoveď na otázku, ako by mala úprava náhrad z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel vo vnútroštátnom práve v súlade s úniou právnou úpravou vyzeráť. Naopak oni zastávajú právny názor, že vnútroštátne súdne orgány majú povinnosť uskutočniť eurokonformný výklad vnútroštátnej právnej normy - zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorá im vyplýva priamo z primárneho práva EÚ, z článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 podľa ich názoru nie je dôvodom na obnovu konania v danej veci. V danom rozhodnutí sa Najvyšší súd SR uspokojil s opakovaním argumentácie o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovacích spoločností v obdobných sporoch, ktoré tvorili jadro právnej argumentácie vlády SR v prípade Haasová a na ktoré argumenty SD EÚ priamo v bodoch 55 až 58 rozsudku Haasová reagoval a aj po ich zohľadnení vyložil pojem „ujma na zdraví“, ktorý používa článok 1 prvej motorovej smernice. Nevyhnutnosť extenzívneho výkladu pojmu „škoda na zdraví“ podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý má zahŕňať i imateriálnu ujmu, odôvodnil SD EÚ účelom Smernice, ktorým je posilnenie ochrany pozostalých. V tomto kontexte je primárnym cieľom dosiahnutia stavu, aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poisťného krytia, ktorého rámec upravujú motorové smernice, neostali neuhradené. Pre rozhodovanie súdov v obdobných veciach je dôležité posúdenie, či vnútroštátna právna úprava spĺňa podmienky stanovené vo výroku rozsudku Haasová, či je možné interpretovať § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení eurokonformne bez toho, aby išlo o výklad contra legem. O tejto otázke však dovolací súd doteraz nikdy nerozhodoval a keďže ide o zásadnú otázku, na ktorú neexistuje rozhodnutie dovolacieho súdu, žalovaní v 1. až v 3. rade majú za to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 3Cdo/301/2012 nie je spôsobilé samo o sebe privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pretože z rozsudkov okresného i krajského súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011 nevyplýva, že by žalobca obnovy konania bol pasívne legitímovaný v dôsledku priameho účinku Smerníc EÚ, naopak, oba súdy, prvostupňový i druhostupňový sa výslovne vyjadrili, že pojem úniového práva „škoda“ je potrebné vykladať eurokonformne, teda založili svoje rozhodnutie na nepriamom účinku dotknutých Smerníc. Keďže výklad tohto pojmu podal Súdny dvor EÚ a tento výklad je pre súdny členských štátov záväzný, žalovaní v 1. až v 3. rade sa domnievajú, že obnova konania by nemohla privodiť (žalovanej) poisťovní priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Najvyšší súd SR v predmetnom rozsudku nerieši nepriamy účinok, a teda pre obnovu konania v napadnutej veci nie je relevantný. Žalovaní v 1. až v 3. rade majú za to, že doterajšia rozhodovacia prax popierajúca pasívnu vecnú legitímáciu poisťovní je vo svetle rozsudku Haasová (viď body 57 a 58 rozsudku) ďalej právne neudržateľná. Napriek predmetnému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR poukázali na rozhodnutie z neskoršieho obdobia Krajského súdu v Prešove, ktorý uzavrel, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nielen jednej izolovanej je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovní z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví. Poukázali tiež na závery Ústavného súdu SR formulované v uznesení zo dňa 16.10.2016 sp. zn. III.ÚS/666/2016, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť žalobcu obnovy konania a ktorý uzavrel, že nemá dôvod odchýliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti poisťovacích spoločností ako zjavne neopodstatnených, ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016. Ústavný súd uviedol, že v predmetnom dovolaní riešil Najvyšší súd SR výlučne aplikáciu priameho účinku Smernice a nebol nútený vyjadriť sa k otázke extenzívneho eurokonformného výkladu pojmu „škoda na zdraví“ v snahe rešpektovať účel a cieľ Smernice, preto toto rozhodnutie nemôže mať judikatórnu záväznosť vo vzťahu k otázke prípustnosti eurokonformného výkladu sporných pojmov zákona o povinnom zmluvnom poistení. Uviedol ďalej, že ak štát vo výsledku nerešpektuje pri transpozícii smerníc cieľ proklamovaný smernicami, rozhodujúci pre výklad vnútroštátnej normy je úmysel úniového normotvorcu, nie úmysel zákonodarcu. Preto vnútroštátne súdy musia v súlade s článkom 7 ods. 2 Ústavy SR rešpektovať prednosť právne nezáväzných aktov EÚ pred vnútroštátnymi zákonmi. Ústavný súd SR v tomto uznesení tiež konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu „škoda na zdraví“ podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení a v tejto súvislosti vyslovil zásadný právny záver, podľa ktorého tradičné chápanie pojmu „škoda“ musí ustúpiť európskemu chápaniu. Práve Súdny dvor EÚ záväzne vyložil pojem „škoda

na zdraví? a jednoznačne podeň zaradil aj nemateriálnu ujmu pozostalých obetí dopravných nehôd. Ústavný súd SR zhodne s Najvyšším súdom SR ustálil, že priamy účinok smerníc nepripadá v danom prípade do úvahy, pretože ten existuje len vo vzťahu k jednotlivým členským štátom. Z tohto dôvodu nemôžu smernice priamo ukladať povinnosť jednotlivcom. Nepriamo im však povinnosti uložené môžu byť, o čo sa má pokúsiť vnútroštátny súd prostredníctvom eurokonformného výkladu vnútroštátnej právnej normy. Keďže nepriamym účinkom disponuje každá úniová smernica, je vnútroštátny sudca povinný v každom jednotlivom prípade skúmať možnosti implementácie eurokonformného výkladu. Eurokonformný výklad pojmu „škoda na zdraví? a jeho rozšírenie aj na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť contra legem. Pojem „škoda na zdraví? znesie extenzívny výklad bez toho, aby došlo k popretiu jeho jazykového vyjadrenia, ako to nesprávne akcentujú poisťovacie spoločnosti. Žalovaní v 1. až v 3. rade žiadali žalobu zamietnuť.

4. Žalovaný v 4. rade (žalovaný v 1. rade v konaní, ktorého obnova konania sa navrhuje), sa k žalobe žalobcu obnovy konania vyjadril písomne tak, že pre obnovu konania nie sú splnené ani vecné ani právne dôvody. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 je úplne v rozpore so Smernicou Rady č. 72/166/EHS, Smernicou č. 90/232/EHS a Smernicou č. 2000/26/ES. Poukázal tiež na uznesenie Ústavného súdu SR vo veci III.ÚS/666/2016 zo dňa 11.10.2016. Žalobu na obnovu konania žiadal v celom rozsahu odmietnuť. K vyjadreniu doložil uznesenie Ústavného súdu SR vo veci III.ÚS/666/2016 zo dňa 11.10.2016.

5. Žalovaný 4. rade sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil, súhlasil s pojednávaním bez jeho účasti.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu sp.zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza, rozsudkom Najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky III.ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 vo veci žalobcov: 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom A., C. č. XXX, proti žalovaným: 1/ AVET-C, spol. s r.o., IČO: 31 607 438, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 30.000,- eur, boli žalovaní v 1. a v 2. rade zaviazaní zaplatiť žalobkyni v 1. rade 17.000,- eur, žalobcovi v 2. rade 4.500,- eur a žalobkyni v 3. rade 4.500,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Žalobcovia v 1. až v 3. rade si v danej veci uplatnili právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka s odôvodnením, že dňa 23.02.2009 zamestnanec žalovaného v 1. rade R.G. ako vodič motorového vozidla značky Mercedes Benz, EČ: XXXXXX D., ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný v 1. rade v dôsledku neprispôsobenia jazdy, stavu a povahe vozovky a svojim schopnostiam, prešiel na ceste pred obcou S. v smere od R. T. do protismeru, kde narazil do motorového vozidla Škoda 105 L, EČ: W., ktoré riadil JUDr. D.S., ktorý zraneniam utrpénym pri dopravnej nehode podľaohol. Žalobkyňa v 1. rade bola manželkou JUDr. X, žalobcovia v 2. a v 3. rade deťmi JUDr. D.. Prvostupňový súd vo veci rozhodol s odkazom na § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, na § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., na § 15 ods. 1 tohto zákona, na motorové smernice a na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 (Haasová) a uzavrel, že žalobcami požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z., § 4 ods. 2, a teda že žalovaný v 2. rade je tiež pasívne legitimovaným subjektom v danom konaní. Na odvolanie žalovaných v 1. a v 2. rade Krajský súd v Trenčíne svojím rozsudkom č.k. 6Co/609/2014- 482 zo dňa 27.01.2015 rozsudok okresného súdu potvrdil. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný v 1. rade je primárnym nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, t.j. nahradiť škodu vrátane nemajetkovej ujmy a že žalovaný v 2. rade sa stal nositeľom povinnosti na zaplatenie náhrady na základe skutočnosti, že s ním žalovaný v 1. rade uzavrel poistnú zmluvu. Žalovaný v 1. rade objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov vyvolanú zvláštnou povahou tejto prevádzky podľa § 427 Občianskeho zákonníka a tým aj za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov na chránených osobnostných právach. H. posúdenie otázky pasívnej legitimácie žalovaného v 2. rade ako poisťovateľa žalovaného v 1. rade, je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení, najmä v ustanovení § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. Uzavrel

ďalej, že v našom právnom prostredí, ktoré je súčasťou európskeho spoločenstva práva, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Rozhodujúci v danej veci je rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijatých 5 európskych smerníc týkajúcich sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr konsolidovaných Smernicou 2009/103. K námietke žalovaného v 2. rade, že smernice nemajú priamy účinok a pre svoju záväznosť voči fyzickým a právnickým osobám vyžadujú transponovanie do vnútroštátneho poriadku, odvolací súd uviedol, že táto charakteristická smernica nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade s právom ES (tzv. nepriamy účinok práva ES). Z judikatúry ESD vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo únie a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škodu pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel nemôžu odňať smernici jeho potrebný účinok. Aj z rozsudku ESD vo veci Haasová z bodu 55 taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúcich v zásahu do práv na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K ďalšej námietke žalovaného v 2. rade vo vzťahu k poslednej vete za čiarkou vo výroku rozsudku ESD vo veci Haasová, ktorá stanovuje podmienku, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia „...ak vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu.“ odvolací súd uviedol, že to, že ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka sú týmto požadovaným „vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu“, skonštatoval ESD v bode 56 svojho rozsudku. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Odvolací súd tak uzavrel, že vo svetle eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný v 2. rade je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1, veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom. Rozsudok prvostupňového súdu v spojitosti s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne nadobudol právoplatnosť dňa 24.03.2015.

8. Z obsahu spisu sp. zn. 7C/69/2011 tunajšieho súdu tiež vyplýva, že v danej veci bolo žalovanými v 1. a v 2. rade podané dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením č.k. 1Cdo/523/2015-623 zo dňa 12.07.2017 tak, že konanie o dovolaní žalovanej v 1. rade zastavil a dovolanie žalovanej v 2. rade odmietol. Z odôvodnenia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolacie konanie o dovolaní žalovaného v 1. rade zastavil vzhľadom na späťvzatie dovolania v danej veci. Dovolanie žalovanej v 2. rade (dovolacími námietkami bolo, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, v dôsledku čoho žalovanej v 2. rade bola odňatá možnosť konať pred súdom) odmietol. Dovolací súd uzavrel, že dovolanie žalovanej v 2. rade by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom takúto vadu konania dovolací súd nezistil. Dovolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej v 2. rade týkajúcej sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v tejto spojitosti poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR z 11.10.2016 sp. zn. III.ÚS/666/2016, ktorým bola sťažnosť žalovanej v 2. rade proti preskúmanému rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovanej v 2. rade o nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vo veci sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 dovolanie žalobcov (fyzických osôb) zamietol. V danom spore sa žalobcovia - fyzické osoby domáhali náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na zodpovednosť poisťovne za vzniknutú nemajetkovú ujmu pri dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu manžela a otca žalobcov. Prvostupňový súd žalobu voči poisťovni zamietol. Odvolací súd rozhodnutie rozsudku súdu prvého stupňa potvrdil a pripustil dovolanie v otázkach, či 1/ poisťovňa je v spore pasívne legitimovaná na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromný a rodinný život) spôsobený úmrtím ich blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods.

1 veta druhá zákona č. 381/2001 Z.z. a ak nárok žalobcov nie je možné priznať podľa zákona č. 381/2001 Z.z., 2/ či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora. K prvej dovolacej otázke dovolací súd v rozsudku vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 uviedol, že otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do ich osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a ich krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SE riešená, a to uznesením z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v tomto rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Ďalej uviedol, že predpokladom pre vyriešenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je posúdenie správnosti výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je predmetom úpravy zákona č. 318/2001 Z.z. (lex specialis). Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave, ktorou je Občiansky zákonník, je vymedzený v § 1 ods. 2, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy, to znamená, že ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, treba aplikovať osobitné predpisy, teda ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 788 a nasl.) prípadne ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 788 Občianskeho zákonníka neustanovuje inak. Podľa dovolacieho súdu ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia, a to tým spôsobom, že pod písmenami a) až d) obsahuje taxatívny výpočet prípadov, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, zhodné s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obsiahnutej v Občianskom zákonníku (§ 442 a nasl.). Z takto vymedzeného rozsahu poistného krytia je zrejmé, že rozlišuje vecnú škodu, ktorá je v Občianskeho zákonníka upravená v § 443 a škodu na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 444 - §449a Občianskeho zákonníka. Zákon č. 381/2001 Z.z. a ani Občiansky zákonník pojem škody nedefinuje, hoci pokiaľ ide o skutočnú škodu a ušlý zisk, bežne tieto pojmy na rôznych miestach používa. Uvedené je tak prenechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi. Tie celkom zhodne za škodu v zmysle občianskeho práva považujú každú majetkovú (materiálnu - hmotnú) ujmu (stratu), ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslit) peniazmi. Občiansky zákonník nezahŕňa pod pojem škody i nemajetkovú ujmu. Táto sa ale podľa platného právneho stavu odškodňuje len v prípadoch osobitne ustanovených v § 444. V rámci náhrady škody, resp. ujmy na zdraví Občiansky zákonník priznáva na základe výslovnej úpravy § 444 poškodenému jednorazové peňažné odškodnenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Táto spočíva jednak vo vytrpených bolestiach, jednak v sťaženi spoločenského uplatnenia. Pojem náklady spojené s liečením a pri usmrtení primerané náklady spojené s pohrebom upravené v § 449 ods. 1 nie je možné vykladať tak, že by pod tento pojem mala patriť aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode. Dovolací súd tak dospel k záveru, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že pri nárokoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka je možné uplatňovať si nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k poisťovni nie je splnené. Dovolací súd v prípade prvej dovolacej otázky poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 a uzavrel, že nevzhľadom na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora rozsudkom C-22/12 vo veci Katarína Haasová, a to s poukazom na právnu vetu tohto rozsudku k článku 3 ods. 1 prvej smernice, článku 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a článku 1 prvého oddielu tretej smernice, že tieto sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistenej za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa dovolacieho súdu SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerať. K

druhej dovolacej otázke dovolací súd uviedol, že priamy účinok (článok 1 ods. 1 druhej smernice, resp. článok 3, štvrtý pododsek smernice č. 2009/103/ER) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č.k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 sťažnosť obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V súvislosti s týmto rozhodnutím tunajší súd dodáva, že danom prípade ide o rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, teda odvolacím súdom vo veci sp. zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza, t.j. v konaní, ktorého obnovy konania sa žalobca obnovy konania domáha v tejto veci. Ústavný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že úlohou ústavného súdu pri poskytovaní ústavno-súdnej ochrany základnému právu sťažovateľa na súdnu ochranu nie je vysloviť jediný možný a jediný správny názor na problematiku interpretácie pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ale dospieť k jednoznačnému záveru o tom, či sa krajský súd pri podávaní výkladu predmetného pojmu nedopustil takej svojvôle, ktorá by bola v zjavnom nesúlade so zaužívanými výkladovými praktikami, popierala by pravidlá formálnej logiky a extrémne by vybočovala z účelu a zmyslu relevantnej právnej úpravy. Ústavný súd vzal do úvahy fakt plynúci z obsahu sťažnosti poisťovne spočívajúci v poznaní pretrvávajúcej nejednotnosti judikatúry slovenských všeobecných súdov k spornej právnej otázke a nezanedbateľný význam dotknutých právnych súvislostí pre ustálenie konkrétnejších obrysov uplatňovania princípu prednosti úniijného práva slovenskými vnútroštátnymi orgánmi. Uviedol ďalej, že esenciou danej sťažnosti je právny názor sťažovateľa (žalobcu obnovy konania v tejto veci), podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v Občianskom zákonníku, ani pojem „škoda na zdraví“ použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa nemajetkovú ujmu, ktorú má na mysli Občiansky zákonník v § 11-13, a preto takáto nemajetková ujma nie je krytá povinným zmluvným poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. S poukazom na článok 7 ods. 2 Ústavy SR uviedol, že za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Táto požiadavka má svoj základ v samotnej Ústave SR, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť Ústavou SR i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 Ústavy SR. Ústavný súd SR zdôraznil, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu je nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do EÚ nebolo možné ani len predpokladať) je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj úniijný normotvorca. Smernice EÚ sú typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nespĺní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc. V tomto prípade priamy účinok dotknutých smerníc neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora vo veci Marshall (C-152/84). Možno v tomto prípade uvažovať len o nepriamom účinku smerníc s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89), podľa ktorého pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení EHS (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ). Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). V kontexte rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-22/2012 Ústavný súd SR uviedol, že ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti konsolidovaných smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti do

rozporu so zámerom tvorca únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom. Všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Okresný i krajský súd dospeli takto k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Ústavný súd tento ich záver nepovažuje za arbitrárny, ani inak ústavne neudržateľný. Ústavný súd SR poukázal na bod 58 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora, v ktorom SD konštatuje, že české i slovenské vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnú povahu. Takto Súdny dvor odpovedal nepriamo na otázku, či slovenské vnútroštátne právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného za škodu. Zhrňujúc Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem, alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu a) probovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Krajský súd i okresný súd sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a Ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvoľe vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ústavný súd ďalej doplnil, že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadrenom v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa (žalobcu obnovy konania) ako zjavne neopodstatnené, ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.03.2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Doplnil, že Najvyšší súd SR v danom rozhodnutí viazaný položenými otázkami zásadného právneho významu nebol nútený urobiť záver, či pojmy použité v zákone o povinnom zmluvnom poistení sú interpretovateľné extenzívne s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantných smerníc ako predpisov sekundárneho práva. Preto časť dôvodov Najvyššieho súdu SR je z hľadiska nepriameho účinku Smernice pomocou eurokonformného výkladu nepoužiteľná.

11. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

13. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu na obnovu konania je nedôvodná.

14. Žalobca podal v tejto veci návrh na obnovu konania vo veci sp.zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza dňa 30.6.2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1. júla 2016.

15. Súd v tejto veci rozhodol v súlade s prechodným ustanovením § 470 ods. 1 a ods. 2 veta prvá CSP s tým, že právny účinok podania návrhu na obnovu konania žalobcom zostáva zachovaný.

16. Žalobca podal návrh na obnovu konania s poukazom na § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p..

17. Podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

18. Žalobcov návrh na obnovu konania podaný za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku spĺňal všeobecné náležitosti návrhu na obnovu konania a tiež náležitosti podľa § 228 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Možno teda zhrnúť, že žalobcov návrh na obnovu konania podaný za účinnosti O.s.p. obsahoval označenie rozsudku, proti ktorému návrh na obnovu konania smeruje, dôvod obnovy konania, skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že návrh bol podaný včas, dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť návrhu preukázať, a to, čoho sa žalobca domáha.

19. Návrh žalobcu na obnovu konania smeruje proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu Prievidza 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 v spojitosti s potvrdzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 24.03.2015. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 vo veci žalobcov: 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom A., C. č. XXX, proti žalovaným: 1/ AVET-C, spol. s.r.o., IČO: 31 607 438, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 30.000,- eur, boli žalovaní v 1. a v 2. rade zaviazaní zaplatiť žalobkyni v 1. rade 17.000,- eur, žalobcovi v 2. rade 4.500,- eur a žalobkyni v 3. rade 4.500,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Krajský súd v Trenčíne svojím rozsudkom č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 rozsudok okresného súdu potvrdil. Z právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Prievidza potvrdeného Krajským súdom v Trenčíne teda vyplýva, že bolo rozhodnuté v neprospech v danej veci žalovaného v 2. rade, t.j. žalobcu obnovy konania. Žalobca ako dôvod obnovy konania uviedol existenciu rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 a vo veci sp.zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.5.2017 (ktoré nepredložil).

20. Skutočnosťou je, že rozsudok Okresného súdu Prievidza 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 v spojitosti s potvrdzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 nadobudol právoplatnosť dňa 24.03.2015 a že rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012 je zo dňa 31.3.2016 a vo veci sp.zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.5.2017, teda v daných veciach Najvyššieho súdu SR bolo rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutí v obnovou napadnutom konaní, t.j. po 24.3.2015.

21. S poukazom na § 230 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku je (bola) obnova konania časovo obmedzená. Pri skúmaní súdu, či žalobca podal návrh na obnovu konania včas, súd vychádzal z toho, že žalobca daný dôvod obnovy konania nemohol uplatniť pred 31.3.2016. Potom ak žalobca podal návrh na obnovu konania dňa 30.6.2016, súd uzavrel, že návrh na obnovu konania bol žalobcom podaný včas, v trojmesačnej prekluzívnej subjektívnej lehote podľa § 230 ods. 1 O.s.p..

22. Objektívna lehota pre podanie návrhu na obnovu konania z dôvodov podľa § 228 ods. 1, písm. a) je trojročná a plynie od právoplatnosti rozsudku. Objektívna prekluzívna lehota do podania návrhu na obnovu konania neuplynula. Súd dodáva, že lehota na podanie žaloby na obnovu konania podľa § 403 ods. 1, 2 CSP, t.j. subjektívna i objektívna prekluzívna lehota je totožná s právnou úpravou podľa § 230 ods. 1, 2 O.s.p. čo do dĺžky tejto lehoty.

23. Podľa § 397 písm. a) Civilného sporového poriadku, proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

24. Podľa § 400 Civilného sporového poriadku žalobu na obnovu konania môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

25. Podľa § 414 CSP ak súd žalobu na obnovu konania neodmietne, rozhodne rozsudkom, či obnovu konania povolí alebo zamietne.

26. Zamietnutie žaloby na obnovu konania súd zdôvodňuje takto: faktom je, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 bolo rozhodnuté po právoplatnom rozhodnutí súdu prvej inštancie v spojitosti s rozsudkom súdu druhej inštancie vo veci sp. zn. 7C/69/2011, a teda toto rozhodnutie neexistovalo v čase rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011, keďže odvolací súd v danej veci sp. zn. 7C/69/2011 rozhodol dňa 27.01.2015 a Najvyšší súd SR predmetným rozsudkom 3Cdo/301/2012 rozhodol dňa 31.03.2016. Skutočnosťou je i to, že Najvyšší súd SR sa týmto rozsudkom prihlásil k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.04.2011, keď vo svojom odôvodnení svojho rozhodnutia na strane 15 uviedol, že otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do ich osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu

SR riešená, a to spomínaným uznesením z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, z ktorého rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2, písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Faktom však tiež je, že v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu vo veci sp.zn. 7C/69/2011 tunajšieho súdu už bolo vydané uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.04.2011, pričom žalovaný v 2. rade na toto rozhodnutie (vo veci 4Cdo/168/2009 Najvyššieho súdu SR) vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcami už poukazoval v obnovou napadnutom konaní. V súvislosti s otázkou, že zásah, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode je neoprávneným zásahom do práva na súkromie a rodinný život, súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 poukázal, a to len v tej súvislosti, že sa uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého právo na súkromie a rodinný život sú chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a že konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby, je konaním, ktoré nesie znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Podľa rozhodnutia vo veci samej už súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, s poukazom na motorové smernice, a na rozsudok Súdneho dvora C-22/12 vo veci Haasová. Odvolací Krajský súd v Trenčíne uzavrel, že vo svetle eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný v 2. rade je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1, veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom, a to s poukazom na konsolidovanú smernicu 2009/103, na rozsudok ESD vo veci C-22/12 - Haasová a na nepriamy účinok motorových smerníc.

27. Faktom tiež je, že dovolací Najvyšší súd SR v danom rozsudku 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 uviedol, že nevzhladá dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2, písm. a) zákona č. 301/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdny dvorom rozsudkom C-22/12 vo veci Katarína Haasová (rozsudok Súdneho dvora je zo dňa 24.10.2013) argumentujúc, že Súdny dvor v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy, a teda že Súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerat' a že v rozsudku Súdneho dvora nebolo konštatované, že by ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. bolo v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich poistenie zodpovednosti motorových vozidiel. V ďalšom sa zaoberal priamym účinkom motorových smerníc a uzavrel, že priamy účinok smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený.

28. V súvislosti s dôvodom žaloby na obnovu konania, že sú tu rozhodnutia týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré bez svojej viny nemohol žalobca obnovy konania použiť v pôvodnom konaní, a ktoré môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, súd v súvislosti s poukazom žalobcu obnovy konania na rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 uvádza, že nemožno opomenúť rozhodnutie Ústavného súdu SR - uznesenie III.ÚS/666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktorým Ústavný súd SR sťažnosť KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group (žalobcu v tejto veci) odmietol ako zjavne neopodstatnenú, a to preto, že sťažnosť KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group bola podaná v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, t.j. rozsudkom odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011, t.j. v obnovou napadnutej veci. Ústavný súd SR na záver konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu vo veci (sp. zn. 7C/69/2011) bolo pri rozhodovaní žalovaného sporu jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórii umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobevanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Ak sa krajský súd i okresný súd priklonili k druhej z možností, Ústavný súd ju nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti.

29. Ústavný súd SR tiež v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.03.2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Uviedol tiež, že v danej veci rozhodovania vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 Najvyšší súd SR viazaný položenými otázkami zásadného právneho významu odvolacím súdom nebol nútený urobiť záver, či pojmy použité v zákone o povinnom zmluvnom poistení sú interpretovateľné extenzívne s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantných smerníc ako predpisov sekundárneho práva, teda odvolací súd sa pýtal len na prípadný priamy účinok týchto smerníc, čo Najvyšší súd SR celkom prirodzene muselo viesť k negatívnej odpovedi. Časť dôvodov Najvyššieho súdu SR z hľadiska nepriameho účinku smernice pomocou eurokonformného výkladu je podľa ÚS nepoužiteľná.

30. Treba tiež uviesť, že rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 301/2012 nepredstavuje v súčasnosti jednotný právny názor Najvyššieho súdu SR na otázku, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda či sa vzťahuje povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odklon resp. nejednotnosť právneho názoru vyplýva napríklad aj z uznesenia Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/3/2017 zo 04.10.2017, ktorým síce Veľký senát Najvyššieho súdu SR dovolacie konanie zastavil, ale z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že vo veci sp. zn. 1C/214/2010 Okresného súdu Spišská Nová Ves sa žalobcovia domáhali splnenia povinnosti žalovanými v 1. a v 2. rade zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy, právo na ktorú náhradu vyvodzovali z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (poistencom bola žalovaná 1, poisťiteľom žalovaná 2) za ujmu, ktorú utrpeli v súvislosti so smrťou manželky resp. matky pri dopravnej nehode spôsobenej žalovanou v 1. rade s tým, že Okresný súd Spišská Nová Ves uložil žalovaným v 1. a v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1.- 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu jej plnenia povinnosť druhej žalovanej, Krajský súd v Košiciach konajúci o odvolaní žalovaných v 1. a v 2. rade svojím rozsudkom sp. zn. 6Co/157/2014 z 20.01.2015 spolu s opravným uznesením zo dňa 16.02.2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v znení jeho opravy a doplnenia vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, pričom v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a teda ustálil, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2011 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Keďže odvolací súd považoval otázku náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia škodcu za otázku zásadného právneho významu, pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie a vymedzil dovolaciu otázku takto: „Patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda či sa vzťahuje povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka?“ Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaná v 2. rade podala dovolanie. O dovolaní rozhodoval senát 8C vo veci sp. zn. 8Cdo/1361/2015, ktorý zistil, že otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitímácie poisťovne, sa už iné senáty Najvyššieho súdu SR (senát 4C v uznesení z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 a senát 3C v uznesení z 31.03.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012) zaoberali a dospeli k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže však senát 8C pri svojom rozhodovaní dospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v horeuvedených rozhodnutiach uznesením z 26.06.2017 sp. zn. 8Cdo/1361/2015, postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému

senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodnil svoj odlišný právny názor. Veľký senát však z dôvodu späťvzatia dovolania žalovanou v 2. rade dovolacie konanie zastavil.

31. Časovo aktuálnym uznesením vo veci sp. zn. 1Cdo/156/2017 z 27.03.2018 Najvyšší súd SR rozhodol, že senát 1C Najvyššieho súdu SR postupuje vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR. Rozhodnutie bolo vydané v právnej veci žalobcov - fyzických osôb proti žalovaným vrátane poisťovne o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. V dovolaní napadnutej veci Okresný súd Senica odôvodnil pasívnu legitimáciu poisťovne v súlade s eurokonformným výkladom a uzavrel, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode a svoju argumentáciu podporil aj poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ - C-22/12 (Haasová) z 24.10.2013. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Poisťovňa podala dovolanie, v ktorom poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach sp. zn. 3Cdo/18/2013, 3Cdo/176/2012 (zverejnené pod R 127/2014), najmä však na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012, ku ktorým dovolací súd uviedol, že v tomto prípade ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Súčasne však dovolací súd v danom uznesení uviedol, že dospel k právnemu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu Najvyššieho súdu SR. Uviedol, že pre posúdenie veci je zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitimácie poisťovne, ktorou sa už iné senáty Najvyššieho súdu SR v kontinuálnej jednotnej rozhodovacej línii zaoberali. Tiež konštatoval, že rozhodovacia prax sa v danej veci ustálila takto: 1/Senát 4C v uznesení z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 dospel k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. 2/Senát 3C v uznesení z 31.03.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012, pokiaľ ide o nedostatok pasívnej legitimácie poisťovne, poukázal na výklad ustanovenia § 4 ods. 2, písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení, v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a senát 3C nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP ani po rozhodnutí ESD vo veci C-22/12. S týmito názormi sa senát 1C nestotožňuje a chce sa od nich odchýliť, pričom v právnom posúdení veci je východiskovou otázkou, či je normatívne prípustná taká interpretácia § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorej možno nemajetkovú ujmu podľa § 13 Občianskeho zákonníka zahrnúť pod škodu na zdraví, teda vymedzenie výkladových hraníc pojmu škoda na zdraví, ktorú pre účely povinného zmluvného poistenia zákonodarca v ustanovení subsumuje pod poistné krytie. V odôvodnení svojho rozhodnutia senát 1C prezentuje svoj právny názor a uzavrel, že extenzívny výkladový postup pojmu „škoda na zdraví“ a rešpektovanie súvislostí právnych inštitútov umožňujú taký záver, že je normatívne prípustná taká interpretácia § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorej aj nemajetkovú ujmu podľa § 13 možno zahrnúť pod škodu na zdraví. Veľký senát k dnešnému dňu nerozhodol.

32. Odklon od právneho názoru prezentovaného v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 je teda prezentovaný okrem rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/1361/2015 z 26.06.2017 aj vo veci Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Cdo/156/2017. Odlišný právny názor Najvyššieho súdu SR v porovnaní s rozhodnutiami NS SR vo veciach sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp.zn. 3Cdo/301/2012 je tiež v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017. Rozsudkom vo veci sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017 Najvyšší súd SR mimoriadne dovolanie zamietol (mimoriadne dovolanie na podnet poisťovne podal generálny prokurátor SR a poisťovňa navrhla mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť). Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí ako jeden z dôvodov, pre ktorý v prejednávanej veci neprichádzalo do úvahy predloženie veci veľkému senátu, uviedol, že v čase nasledujúcom po rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012 spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) Ústavný súd SR, ktorý vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustáľujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poisteným podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sp. zn. III.ÚS/666/2016 z 11.10.2016 uzavrel, že pojem „škoda“

použitý v zákone č. 381/2011 Z.z o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Dovolací súd vyslovil názor, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. C. súd poukázal na účel poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla a ním je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou a odkázal tiež na dôvodovú správu k zodpovednostnému zákonu, podľa ktorej je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti a uzavrel, že pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poisteného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu. Podľa dovolacieho súdu je rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednosti zákona aj ústavne konformným, že pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve a že zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené tohto času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009. Dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že nižšie súdy dospeli k názoru o pasívnej legitímácii poisťovní nesprávnou priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.09.2009, keď súd prvej inštancie i odvolací súd sa v odôvodneniach svojich rozsudkov venovali problému priamej aplikovateľnosti (resp. presnejšie nedostatku priamej záväznosti) smerníc, žiaden z nich však svoje rozhodnutie vyhovujúce žalobe nezaložil na priamej aplikácii smernice, ale na eurokonformnom výklade vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a v závere, že takýto výklad je možný a tiež namieste. Výhrada viazanosťou pasívnej legitímácie poisťovne na úprave náhrady nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného vnútroštátnym právom, bola pritom zjavným výsledkom neochoty rešpektovať tú skutočnosť, že komunitárne právo medzi pojmami „škoda“ a „ujma“, resp. medzi „materiálnymi škodami“ a „nemajetkovými ujмами“ nerozlišuje, resp. aj súvisiacej neochoty nadradiť eurokonformnú interpretáciu zažitej systematike vnútroštátneho práva.

33. K dôvodu obnovy konania spočívajúcom v tom, že sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré navrhovateľ obnovy konania nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní, (existencia rozhodnutia súdu - rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 301/2012 a s rovnakým právnym záverom aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/219/2016 je dôvodom podanej obnovy konania v tejto veci) platí, že danými rozhodnutiami, ktorých existencia je dôvodom obnovy konania, sú jednak rozhodnutia, ktoré strana bez svojej procesnej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní napriek tomu, že reálne existovali a jednak rozhodnutia nové, teda prijaté až po právoplatnom rozhodnutí veci. Na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 a s rovnakým právnym názorom aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.5.2017 nemohol žalobca poukázať v obnovu napadnutej veci, keďže bola rozhodnutá a právoplatne skončená skôr. Podmienkou prípustnosti žaloby na obnovu konania je však okrem toho, že žalobu na obnovu konania môže podať strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, aj preukázanie potencionálne priaznivejšieho rozhodnutia vo veci, čo je procesným predpokladom pre povolenie obnovy konania. Podľa názoru súdu s prihliadnutím na pretrvávajúce rozdielne právne názory na pasívnu legitímáciu poisťovne v danom predmete konania nielen súdov prvej či druhej inštancie, ale i najvyššieho súdu (viď uvádzané vyššie) a najmä na odôvodnenie uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktoré sa týka rozhodnutí všeobecných súdov v obnovu napadnutom konaní s vysloveným právnym názorom aj vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 (Ústavný súd SR okrem iného konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu vo veci (sp. zn. 7C/69/2011) bolo pri rozhodovaní žalovaného sporu jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórii umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj

nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprotovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Ak sa krajský súd i okresný súd priklonili k druhej z možností, Ústavný súd ju nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti), žalobcom označené rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 nemôže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie v obnovenom konaní veci sp. zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu na obnovu konania v súlade s § 414 CSP ako nedôvodnú zamietol.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vo veci v plnom rozsahu úspešní žalovaní v 1. až v 3. rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).